

Laboratorium rozwoju umiejętności komunikacyjnych

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Studium Komunikacji Medycznej ul. Litewska 16, pok. 206, 00-575 Warszawa tel: 22 116 92 270 e-mail: skm@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr n. społ. Antonina Doroszevska antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Koordinator przedmiotu	dr n. społ. Antonina Doroszevska Antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. społ. Antonina Doroszevska antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. społ. Mariola Piszczatowska-Oleksiewicz, mariola.piszczatowska-oleksiewicz@wum.edu.pl dr n. społ. Antonina Doroszevska, antonina.doroszevska@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	III rok, V semestr	Liczba punktów ECTS	0,5
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		3	0,1
ćwiczenia (C)		9	0,3
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		3	0,1

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Kształtowanie umiejętności komunikacji z pacjentem, które służą budowaniu empatycznej relacji, opartej na szacunku, autonomii.
C2	Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie radzenia sobie z oczekiwaniami pacjenta.
C3	Kształtowanie umiejętności przekazywania informacji pacjentom różnych poziomów społeczno-ekonomiczno-kulturowych.
C4	Rozwijanie umiejętności motywowania pacjenta.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z dnia 23 września 2023 r.)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W5.	pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu;
D.W7.	specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

D.W9.	zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych i zachowania człowieka sprzyjające zachowaniu zdrowia.
-------	---

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

D.U3.	stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitację (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);
D.U4.	dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;
D.U5.	rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny;
D.U6.	nawiązać z pacjentem i jego rodziną kontakt służący budowaniu właściwej relacji;
D.U7.	spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych.

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	-
----	---

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	-
----	---

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	-
----	---

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	Seminarium 1 Nawiązywanie kontaktu z pacjentem w gabinecie stomatologicznym i budowanie relacji opartej na szacunku, autonomii i empatii w procesie komunikacji	D.W5.
	Seminarium 2 Umiejętności komunikacji podczas zbierania wywiadu i przekazywania informacji adekwatnie do kondycji i możliwości pacjenta	D.W7.
	Seminarium 3 Uwzględnianie zróżnicowanej perspektywy pacjenta i motywowanie i wspólne podejmowanie decyzji.	D.W9.

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Ćwiczenia	Ćwiczenia 1 Budowanie relacji z pacjentem z uwzględnieniem zróżnicowanej perspektywy – kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktu z pacjentem, który służy budowaniu relacji. Umiejętności wchodzące w skład aktywnego słuchania (wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne, umiejętności stosowania - adekwatnie do sytuacji - pytań otwartych, zamkniętych, parafrazowania, klaryfikacji, podsumowań wewnętrznych i końcowych). Kształtowanie umiejętności poznawania perspektywy pacjenta, jego potrzeb i oczekiwań wynikających z uwarunkowań społeczno-kulturowych w trakcie zbierania wywiadu.	D.U3.; D.U4.; D.U7.
	Ćwiczenia 2 Zbieranie i przekazywanie informacji, edukowanie pacjenta, działania wzmacniające przestrzeganie zaleceń (<i>adherence</i>), w tym: zbieranie i przekazywanie informacji dostosowane do potrzeb pacjenta, wyrażane w sposób zrozumiały, unikając żargonu medycznego i w sposób adekwatny do jego wieku, kondycji psychofizycznej lub w sytuacji obecności pacjenta i jego opiekuna.	D.U3., D.U4., D.U5., D.U6., D.U7.
	Ćwiczenia 3 Motywowanie i wspólne podejmowanie decyzji, w tym: kształtowanie umiejętności komunikacyjnych wspólnego z pacjentem podejmowania decyzji,	D.U3., D.U4., D.U5., D.U6., D.U7.
	c.d. budowania relacji z pacjentem oraz zbieranie informacji, edukowanie z uwzględnieniem zróżnicowanej perspektywy pacjenta oraz wieku, kondycji i sytuacji.	
Forma: symulacje		

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy. Feleszko W., Nowina-Konopka M., Małecki Ł. (red.). Medycyna Praktyczna, 2018.

Uzupełniająca

1. Silverman J., Kurtz S., Draper J. Umiejętności komunikowania się z pacjentami, Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.
2. Doroszevska A., Perspektywa pacjenta w komunikacji medycznej. Praktyka i dydaktyka, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Warszawa 2025, s. 131-161.
3. Doroszevska A., Kołodziejek A., Motywowanie pacjentów do przestrzegania zaleceń, w: Komunikowanie się lekarza i pacjenta w medycynie rodzinnej, Mastalerz-Migas A., Jankowska A.K., Barański J. (red.), Edra Urban and Partner, Wrocław 2021, s. 167-176.
4. Doroszevska A., Ogólne zasady komunikowania się lekarza i pacjenta, w: Jak rozmawiać z pacjentem? Anatomia komunikacji w praktyce lekarskiej, Ostrowska A. (red.), Wydanie drugie uzupełnione Polska Liga Walki z Rakiem, 2020, rozdział str. 17-44.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
--	--	----------------------

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

D.W5., D.W7., D.W9., DU3., DU4., D.U5., D.U6., D.U7.	Pisemna wejściówka na pierwszych ćwiczeniach Przeprowadzenie rozmowy z symulowanym pacjentem Udzielenie informacji zwrotnej dotyczącej przebiegu rozmowy z pacjentem Pisemna autorefleksja	Uzyskanie co najmniej 51% punktów dla każdego z postawionych zadań (wejściówka, rozmowa z symulowanym pacjentem, informacja zwrotna oraz pisemna autorefleksja)
--	---	---

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki na danym roku: dr n. społ. Mariola Piszczatowska-Oleksiewicz.
2. Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa. W razie pojedynczych nieobecności należy je odrobić z inną grupą po porozumieniu z osobą prowadzącą zajęcia.
3. W celu usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach lub zaliczeniu, student zobowiązany jest powiadomić mailem lub pisemnie koordynatora przedmiotu lub inną osobę wskazaną przez kierownika jednostki najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po dniu, w którym odbywały się zajęcia lub zaliczenie. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia jest dopuszczalne w sytuacji, gdy student nie mógł go dostarczyć z uzasadnionych przyczyn; wówczas dokument powinien być dostarczony z chwilą ustania przyczyny nieobecności. Zaświadczenie lekarskie usprawiedliwiające nieobecność, student dostarcza do koordynatora przedmiotu w terminie 7 dni roboczych od dnia wystawienia zaświadczenia.
4. Osoby, które chciałyby uczęszczać na wszystkie zajęcia z inną grupą są proszone o złożenie podania o zmianę grupy na początku roku akademickiego do kierowniczk Studium Komunikacji Medycznej – dr Antoniny Doroszewskiej.
5. Osoby, które nie będą miały możliwości odrobienia obecności na zajęciach z inną grupą są zobowiązane do uczestnictwa w spotkaniu SKN Komunikacji i Edukacji Medycznej lub odrobienia nieobecności w inny sposób, uzgodniony z osobą prowadzącą zajęcia.
6. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności na zaliczeniu, studentowi przysługuje prawo do zaliczenia w kolejnym przewidzianym przez jednostkę terminie. Nieobecność nieusprawiedliwiona stanowi podstawę do wpisania niezaliczenia przedmiotu w danym terminie. Jeśli student nie zaliczy przedmiotu w ostatnim wyznaczonym terminie przez jednostkę w danym roku akademickim, student nie uzyskuje zaliczenia zajęć z tego przedmiotu.
7. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z zaliczenia studentowi przysługuje prawo do dwóch terminów zaliczeń poprawkowych. W przypadku drugiego terminu zaliczenia poprawkowego, student może wystąpić do Dziekana z prośbą o udział w tym zaliczeniu i obserwatora wskazanego przez samorząd studentów.
8. Studenckie Koło Naukowe Komunikacji i Edukacji Medycznej przy Studium Komunikacji Medycznej WUM; Opiekun SKN - dr n. społ. Antonina Doroszeńska; email: antonina.doroszevska@wum.edu.pl
9. Strona www Studium Komunikacji Medycznej WUM: <https://skm.wum.edu.pl>.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich